

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 37. став 1. тачка д) и члана 61. став 1. тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној дана 12. јула 2023. године, д о н и о ј е

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости члана 12. Пословника о раду Савјетодавног одбора за родну равноправност на Универзитету у Бањалуци, од 21. априла 2022. године.

О б р а з л о ж е њ е

Миленко П. Радић из Београда дао је Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости члана 12. Пословника о раду Савјетодавног одбора за родну равноправност на Универзитету у Бањалуци, који је 21. априла 2022. године донио Савјетодавни одбор за родну равноправност на Универзитету у Бањалуци. У иницијативи се наводи да је оспорени пословник објављен на званичној веб-презентацији Универзитета у Бањалуци, али да исти није ступио на снагу у складу са чланом 109. Устава Републике Српске, с обзиром на то да је чланом 12. оспореног пословника прописано да исти ступа на снагу даном доношења. Поред наведеног у иницијативи се паушално наводи да је оспорени пословник у супротности са Уставом Републике Српске, Законом о заштити, очувању и употреби српског језика и ћириличног писма и Законом о високом образовању, јер прописује појмове род, родни идентитет и родно осјетљив језик, које Устав и поменути закони не предвиђају.

С обзиром на адресу даваоца иницијативе, од истог је затражено да Суду достави увјерење о држављанству, како би Суд, с обзиром на наведену адресу становања, утврдио постојање уставне легитимације за покретање поступка за оцјену уставности и законитости оспореног акта. Истовремено је упозорен да ће, уколико не поступи по наведеном, Суд донијети рјешење којим се иницијатива не прихвата.

Давалац иницијативе је у остављеном року доставио Суду поднесак у коме истиче да је чланом 4. Устава Републике Српске прописано да свако може дати иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости, истовремено указујући и на то да прописи овлашћују Суд да може самоиницијативно покренути поступак за оцјену уставности и законитости оспореног пословника, из истих разлога које је он навео у својој иницијативи. У поднеску је такође предложено да се, уколико Суд подржи став судије извјестиоца о потреби отклањања недостатака који онемогућавају поступање по датој иницијативи, исти изузме из овог предмета ради постојања сукоба интереса због чињенице да је иста професор Универзитета у Бањалуци. Уз наведени поднесак давалац иницијативе Суду није доставио тражени доказ о посједовању држављанства Босне и Херцеговине, односно Републике Српске, нити је дао информацију о истом.

Анализирајући поднесену иницијативу Уставни суд је, као претходно питање у овом предмету, размотрио питање постојања овлашћења страног држављанина за иницирање поступка пред Уставним судом Републике Српске.

Наиме, да би се уставносудски спор могао водити потребно је утврдити да ли даваоци иницијативе имају процесноправни положај странке, односно субјекта овлашћеног за

покретање поступка за оцјену уставности и законитости.

Уставом Републике Српске је утврђено: да свако има право на једнаку заштиту својих права у поступку пред судом и другим државним органом и организацијом (члан 16. став 1); да странци имају људска права и слободе утврђене уставом и друга права утврђена законом и међународним уговорима (члан 44); да свако може дати иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости, да поступак пред Уставним судом могу без ограничења покренути предсједник Републике, Народна скупштина и Влада, а остали органи, организације и заједнице под условима утврђеним законом, да Уставни суд може и сам покренути поступак за оцјењивање уставности и законитости (тач. 2, 3. и 4. Амандмана XLII, којим је допуњен члан 120. Устава Републике Српске).

Сагласно наведеним уставним одредбама, Уставни суд сматра да је право иницирања покретања поступка за оцјену уставности и законитости прописа Републике Српске, на темељу одредаба тач. 2, 3. и 4. Амандмана XLII, којим је допуњен члан 120. Устава Републике Српске, резервисано искључиво за домаћа правна и физичка лица. Дакле, по оцјени овог суда, страна правна и физичка лица немају уставну легитимацију за покретање поступка за оцјену уставности и законитости било којег прописа Републике Српске, по било ком основу.

Стога је Уставни суд оцијенио да у конкретном случају не постоје процесне претпоставке за одлучивање по поднесеној иницијативи, те је на основу члана 37. став 1. тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12) одлучио да дату иницијативу не прихвати.

С обзиром на наведено, Суд није разматрао ни захтјев за евентуално изузеће судије извјестиоца.

На основу изложеног одлучено је као у изреци овог рјешења.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Светлана Брковић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Радомир В. Лукић, проф. др Иванка Марковић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-67/22
12. јула 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА
Мр Џерард Селман, с.р.